

2021-04-13

405-219-2021

Avdelningen för Samhällsbyggnad och Miljöskydd
Anna Martinsson
010-2240128

Regeringskansliet
c/o Finansdepartementet

Remiss om Boverkets rapport 2020:21, Mått på bostadsbristen

Er beteckning: 2020:21

Fi2020/05250

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen Blekinge tillstyrker förslaget till modell för att beräkna bostadsbristen med reservation för ett fåtal principiella synpunkter, se nedan.

Länsstyrelsens synpunkter

Boverket analyserar bostadsbrist utifrån den bostadssociala bemärkelsen bostadsbehov. Detta undersöker alltså hur många hushåll som har en otillräcklig boendestandard i förhållande till vad som är önskvärt. Vad som är en rimlig bostad definieras enligt sex behovsbaserade kriterier: boendestandard, boendeyta, boendekostnad, geografiskt läge, hur länge bostaden disponeras samt tid för att hitta en ny bostad. De två mått som bäst sammanfattar bostadsbristen är antalet trångbodda hushåll och antalet hushåll med ansträngd boendekonomi. Genom modellen erhålls en siffra på hur många hushåll som bor trångt med små ekonomiska möjligheter att ta sig ur sin situation. Länsstyrelsens bedömning är att valet av kriterier är rimliga.

I enlighet med promemorian Ett bättre underlag för att bedöma bostadsbristen (Ds 2021:2) ska beräkningarna användas som underlag för politiska beslut i bostadsförsörjningsfrågor. Länsstyrelsen Blekinge bedömer att underlaget kan verka som kommunens primära kunskapsunderlag för beslut om bostadsförsörjningsåtgärder tillsammans med kommunens egen analys över hushållens sammansättning, demografi och bostadsbestånd som tas fram i samband med arbetet med riktlinjer för bostadsförsörjningen enligt lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Länsstyrelsen Blekinge ställer sig till största del positiv till modellen som framstår som gedigen och tydlig. Med hänsyn till bostadsmarknadens relativt snabba utveckling är det också positivt att beräkningarna föreslås genomföras varje år. Ökad kunskap om vilka hushåll som påverkas mest av bostadsbristen är ett viktigt planeringsunderlag nationellt, regionalt och lokalt och genom särskild analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden kan också kommunernas möjligheter att stärka sina egna mål och strategier för bostadsbyggande.

För Blekinge är dock den bostadssociala utmaningen inte enbart en fråga för hushåll med låga inkomster, marknadssituationen påverkar även de som borde ha råd att ordna boende på egen hand varför Länsstyrelsen Blekinge har några principiellt viktiga synpunkter på modellen.

Boverket har valt att använda det så kallade residualmåttet för att beräkna rimlig boendekostnad i förhållande till disponibel inkomst. Måttet beräknas som antalet hushåll som inte har en

2021-04-13

405-219-2021

disponibel inkomst som täcker både baskonsumtion (enligt Socialstyrelsen) och schabloniserade boendeutgifter. Med hänsyn till Blekinges utgångsläge med en alltmer segregerad bostadsmarknad med höga bostadspriser inom vissa områden, riskerar residualmättet slå fel då många fler än de grupper som identifierats i Boverkets modell inte kan flytta till en bostad som svarar mot dess behov. Länsstyrelsen Blekinge föreslår därför att Boverket vidare utreder hur residualmättet kan kompletteras så att även de som ligger strax över residualmättet fångas in.

Länsstyrelsen Blekinge bedömer även att modellen inte fångar vissa grupper, exempelvis de som skulle vilja flytta till länet för studier eller arbete men som på grund av bostadssituationen inte har möjlighet till detta eller unga som ännu bor hemma hos föräldrar. Gruppen hemmaboende ungdomar är en av de största i landet i Blekinge i relation till länets storlek men den blir inte synliga genom modellen. Modellen fångar inte heller hushåll som enligt registerdata har en rimlig bostadssituation, men som har svårt att realisera en önskad - eller nödvändig - separation på grund av svårigheter att lösa boendet.

Slutligen noterar Länsstyrelsen Blekinge att det kan finnas svårigheter för Boverket att synliggöra och analysera alla de bostadsbehov som finns med hänsyn till tillgänglig statistik. För Blekinges del aktualiseras frågan särskilt på grund av att bostadsbristen i länet inte enbart omfattar hushåll med lägre inkomster utan även de som borde ha ekonomisk möjlighet att ordna en bostad som svarar mot behoven. Det är viktigt att Boverket är tydliga med dessa svårigheter och potentiella mörkertal.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Lena Ståvmö med samhällsplanerare Anna Martinsson som föredragande. I ärendet har även jämställdhetssamordnare Alex Snäckerström varit.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.